

Sygn. akt I Ns 214/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Radosław Jamróży

Protokolant: sekr. sądowy Wioletta Bartoń

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2017r. w Kędzierzynie-Koźlu

na rozprawie

sprawy z wniosku D. W. (1)

z udziałem J. W., J. K. (1), J. B., R. K.

- o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia po W. K. (1) z dnia 7.02.2014 r.

- o stwierdzenie nabycia spadku po W. K. (1) na podstawie testamentu

I. oddała wniosek o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia,

II. odrzuca wniosek o stwierdzenia nabycia spadku,

III. zasądza od wnioskodawczyni D. W. (2) na rzecz uczestników postępowania J. K. (1), J. B. i R. K. kwotę 1202,37 zł tytułem kosztów postępowania,

IV. nakazuje zwrot na rzecz uczestnika postępowania J. K. (1) kwotę 328,63 zł z zaliczki zapisanej pod pozycją 243/510000433209/16.

I Ns 214/14

UZASADNIENIE

D. W. (1), po ostatecznym sprecyzowaniu na rozprawie w dniu 23.01.2017 r. (e-protokół k 353, 00:02:26) wystąpiła o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia i stwierdzenie, iż spadek po zmarłym dnia 30.01.2014 r. W. K. (1) na podstawie testamentu nabyli wnioskodawczyni oraz uczestnik postępowania J. W. po 1/2 części każdy z nich.

Wnioskodawczyni argumentowała, iż spadkodawca W. K. (1) zmarł dnia 30.01.2014 r. w K. i tam też ostatnio stale zamieszkiwał. Na podstawie testamentu holograficznego sporządzonego dnia 20.09.2013 r. spadkodawca, do całości spadku, powołał wnioskodawczynię D. W. (1) (swoją siostrę) i J. W. (męża wnioskodawczyni). Do kręgu spadkobierców ustawowych oprócz wnioskodawczyni, wchodzi żona spadkodawcy J. K. (1) oraz jego dzieci: syn R. K. i córka J. B.. Spadkodawca pozostawił po sobie znaczny majątek, w szczególności, środki pieniężne zgromadzone na rachunku w (...) Bank (...) S.A. w K.. Intencją sporządzającego testament, było przekazanie całości majątku siostrze i szwagrowi, nie zaś osobom, które wchodzi w skład grupy spadkobierców ustawowych po ww., a w szczególności żonie (dzień po śmierci spadkodawcy przed Sądem Okręgowym w Opolu, I Wydziałem Cywilnym miała odbyć się rozprawa rozwodowa). Pomimo przekazania kserokopii testamentu żonie spadkodawcy, z inicjatywy J. K. (1) przed notariuszem zarejestrowano akt poświadczenia dziedziczenia, w którym pominięto istnienie testamentu.

W odpowiedzi na wniosek, uczestnicy postępowania: J. K. (1), J. B. i R. K. wnieśli o jego oddalenie oraz obciążenie wnioskodawczyni kosztami postępowania w sprawie.

Uczestnicy postępowania: J. K. (1), J. B. i R. K. podnieśli, iż testament sporządzony przez W. K. (1) nie wskazuje uposażonych spadkobierców, zatem nie może być podstawą testamentowego dziedziczenia D. W. (1) i J. W.. Co więcej, w ocenie ww., w zw. z zaawansowaną chorobą alkoholową, trwającą od 2004 r., W. K. (1) nie posiadał zdolności testowania. Ww. uczestnicy postępowania stanęli na stanowisku, iż nabycia praw do spadku nastąpiło skutecznie w trybie art. 1025 § 1 k.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W roku 1980 W. K. (1) i J. K. (1) zawarli związek małżeński. W związku małżeńskim W. K. (1) i J. K. (1) urodziło się dwoje dzieci: R. K. i J. K. (2) (obecnie B.). W czasie trwania małżeństwa W. K. (1) nadużywał alkoholu, popadając w uzależnienie. Znajdując się pod wpływem alkoholu wszczywał awantury.

dowody:

zeznania świadka K. B. (e-protokół z dnia 21.09.2015r.: 00:09:09) – k149,

zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:17:02) – k182,

zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:22:06) – k182,

przesłuchanie uczestnika postępowania J. W. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:06:46-01:07:35) – k 184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:15:22-01:17:45) – k184-186,

opinia biegłej k 3-5-306

D. W. (1) w roku 1987 wyjechała do Niemiec, gdzie podjęła pracę w charakterze lekarza rodzinnego. Ww. zleciła bratu zdanie na rzecz spółdzielni mieszkaniowej lokalu mieszkalnego oraz garażu należącego do rodziców wnioskodawczyni i spadkodawcy. D. W. (1) oraz J. W. wielokrotnie, przez okres kilku lat, kontaktowali się telefonicznie z W. K. (1), natomiast w czasie wizyt w Polsce widywali się ze spadkodawcą.

fakty bezsporne, nadto dowody:

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:30:21-00:31:26) – k354-355

przesłuchanie wnioskodawczyni (e-protokół z dnia 8.02.2016 r.: 00:41:08) – k183/2

W. K. (1) pozostawał w zatrudnieniu w (...) S.A. w D. Oddział w Z.. Do zakładu pracy dojeżdżał własnym samochodem lub był podwożony przez współpracowników. Po koniec lat 90-tych u.w., W. K. (1) zmieniono stanowisko pracy z kierownika magazynu na zaopatrzeniowca. Wynagrodzenie spadkodawcy za pracę wpływało na rachunek bankowy w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

dowody:

pismo ArcelorMittal z dnia 20.04.2015r. – k132

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:35:19-01:38:13) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:55:59) – 186-187,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:19:54-00:22:48)– k353-354,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:35:15-00:35:38, 00:38:17) – k354-355,

W 2003r. z uwagi na agresywne zachowanie męża, J. K. (3), w obawie o własne życie, wystąpiła do KPP w K-K. o założenie „niebieskiej karty.” W. K. (1) został zgłoszony do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w K., która nakazała mu podjęcie leczenia. W tym okresie J. K. (1) trzykrotnie wstępowała do sądu z pozwem o rozwód, po czym wycofywała pozew na prośbę męża, obiecującego leczenie i poprawę relacji małżeńskich.

dowody:

zeznania świadka E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015r.: 00:08:56, 00:10:34, 00:11:28) – k141,

przesłuchanie wnioskodawczynie D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:46:04) – k182-184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:19:30-01:20:20) – k184-186

W 2004r. W. K. (1) zgłosił się do Oddziału Odwykowego Ośrodka (...) w B.. Wobec ww. zastosowano psychoterapię oraz zalecone uczestniczenie w ruchu AA.

dowody:

karta informacyjna leczenia szpitalnego – k36,

zaświadczenie i zaświadczenie lekarskie – k37,

przesłuchanie uczestnika postępowania J. W. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:07:35, 01:10:53) – k 184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:32:49) – k354-355,

W dniu 10.08.2004 r. , w związku z toczącym się postępowaniem karnym przeciwko spadkodawcy o czyn z art. 207 kk, W. K. (1) wystąpił do Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu z wnioskiem o dobrowolne poddanie się karze. W uzasadnieniu wniosku spadkodawca podał, że jego zachowanie było spowodowane nadużywaniem alkoholu, wyrządził nim krzywdę żonie jak i dzieciom. Wyrokiem z dnia 17.08.2004r. Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu uznał W. K. (1) winnym zarzucanego mu czynu polegającego na tym , że w okresie od stycznia 2000 r. do lutego 2004 r. w K. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną J. K. (1) poprzez wyzywanie słowami wulgarnymi oraz zagrożeniem pozbawienia życia , nad córką J. K. (2) poprzez popychanie , bicie, wyzywanie, groźenie pozbawieniem życia , nad synem R. K. poprzez bicie , szarpanie , wyzywanie , groźenie które zakwalifikowano jako czyn z art. 207 § 1 kk . Sąd skazał spadkodawcę na grzywnę. Po roku 2004r. w domu J. K. (1) i W. K. (1) wielokrotnie miały miejsce interwencje funkcjonariuszy Policji z uwagi na agresywne zachowanie spadkodawcy wobec członków rodziny.

dowody:

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:43:48-01:44:22) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:52:04) – 186-187

wniosek o dobrowolne poddanie się karze k 82 akt sprawy VI K 249/04

wyrok z dnia 17.08.2004r. – k 87 akt sprawy VI K 249/04

W roku 2005 R. K.zamieszkał w I.. Uczestnik postępowania często telefonicznie kontaktował się z matką i siostrą, uzyskując informacje o stanie zdrowia ojca. W 2007r. J. B.wyprowadziła się z rodzinnego domu. W. K. (1)wielokrotnie dzwonił do córki. J. B.regularnie odwiedzała ojca, troszcząc się o stan jego zdrowia.

dowody:

zeznania świadka E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015r.: 00:07:33-00:08:10) – k141,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:46:54, 01:52:23, 01:53:49-) – 186-187,

przesłuchanie uczestnika postępowania R. K. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:58:52-01:59:21) – 187

W dniu 12.03.2007r., jako pracownik (...) S.A. w D. Oddział w Z. W. K. (1) zaciągnął pożyczkę w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z przeznaczeniem na zakup domu w wysokości 30.000 zł.

dowody:

pismo(...) z dnia 20.04.2015r. – k132

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:40:45-01:40:52) – k184-186,

W okresie od października 2012r. do maja 2013r. W. K. (1) miał okres abstynencji alkoholowej. W maju 2013r. spadkodawca ponownie zaczął spożywać alkohol, popadając w wielotygodniowe ciągi. W okresie letnim 2013 r. ww. wypijał 20 puszek piwa dziennie. Ilość spożywanego przez niego alkoholu rosła (przed śmiercią ww. spożywał piwo w ilości ok. 30 puszek dziennie). Od lipca/sierpnia 2013r. do grudnia 2013r. W. K. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim. W ww. okresie nie było z W. K. (2) logicznego kontaktu. Spadkodawca był regularnie zamroczony alkoholem. J. K. (1) skłaniała męża do wizyty w (...) w K., jednakże spadkodawca stał na stanowisku, iż nie potrzebuje leczenia. J. K. (1) po raz czwarty złożyła pozew o rozwód, deklarując mężowi jego wycofanie z sądu pod warunkiem podjęcia przez ww. leczenia odwykowego.

dowody:

zeznania świadka K. B. (e-protokół z dnia 21.09.2015r.: 00:12:52) – k149,

przesłuchanie wnioskodawczyny D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:30:51-00:32:21, 00:54:55-00:55:53) – k182-184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:01:21:12-01:24:31, 01:42:01) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:49:24-01:50:31, 01:56:28-01:56:28) – 186-187,

przesłuchanie wnioskodawczyny D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:18:18-00:18:57, 00:19:36) – k353-354,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:31:41-00:33:20) – k354-355,

pozew o rozwiązanie małżeństwa – akta sprawy I RC 2143/13 – załącznik do akt

Dnia 11.04.2013 r. W. K. (1) przystąpił do grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie „Recepta na zysk” w Towarzystwie (...) S.A. we W., jako uprawnioną do otrzymania świadczenia na wypadek śmierci ww. wskazując J. K. (1).

dowody:

deklaracja przystąpienia do ubezpieczenia – k22-23,

formularz ustanowienia uprawnionych – k24

W. K. (1) chorował na cukrzycę. Pomimo tego nie przyjmował zaleconych mu przez lekarza medykamentów. Na przestrzeni 2013r. i 2014r. J. K. (1) trzykrotnie wzywała karetkę pogotowia do W. K. (2), będącego w stanie zagrożenia życia z uwagi na upojenie alkoholowe ze współtowarzyszącym wysokim poziomem cukru we krwi. W. K. (1) często, po spożyciu znacznych ilości alkoholu spał na podłodze (w tym w toalecie). Do łóżka przenosiły go żona albo córka.

dowody:

karta informacyjna leczenia szpitalnego – tryb nagły – k38 i 80,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:31:50) – k182-184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:17:10-01:17:55) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:48:13-01:48:36, 01:50:31) – 186-187,

historia choroby – k201,

karta zaleceń lekarskich – k202,

karta zabiegowa – k203,

harmonogram zabiegów – k204,

wywiad – k205,

badanie końcowe – k206,

historia choroby ogólna – k212, 248-252, 257-258, 262

skierowanie do szpitala – k213,

karta informacyjna leczenia szpitalnego – k214, 238, 241-242, 263-264,

punktacja skalo (...) 28 – k215,

dobowa historia pielęgnowania i potwierdzania podawania leków – k216-221,

spis treści historii choroby – k222,

ocena ryzyka związane ze stanem odżywiania – k223,

karta procesu pielęgnowania i czynności pielęgniarских pacjenta –k224-225,

karta oceny stanu chorego w oparciu o skalę (...) k226,

karta profilaktyki przeciwoleżynowej – k227,

karta cukrzycowa – k228,

wyniki badań – k229, 232-235, 239, 243-246, 253-256, 259, 261,269, 274-275, 277-283, 286,

zalecenia – k2130-231,

wywiad – k237,

informacja dla lekarza kierującego – k240,

recepta – k247,
zaświadczenie lekarskie – k260,
karta gorączkowa ogólna – 265,
indywidualna karta zaleceń lekarskich – k266-268,
karta cukrzycowa – k270-272,
karta badań laboratoryjnych – k273,
karta badania endoskopowego - k276,
przebieg choroby – k284,
karta informacyjna leczenia szpitalnego – tryb nagły – k285, 287-288,
przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:27:42-00:28:27) – k353-354,
przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:40:18) – k354-355,

Od 2004r. do 2013r., D. W. (1) odwiedziła brata czterokrotnie, przebywając w jego domu przez okres 1 do 2 dni. Ww. odwiedziny podyktowane były głównie chęcią uczestnictwa wnioskodawczyni w rodzinnych uroczystościach tj. święta, czy śluby dzieci spadkodawcy. W. K. (1) często dzwonił do swojej siostry. W czasie tych rozmów opowiadał, że jest ofiarą niechęci ze strony członków najbliższej rodziny. W 2013r. wnioskodawczyni skontaktowała się telefonicznie z J. K. (1), prosząc o interwencję w sprawie telefonów spadkodawcy.

dowody:

zeznania świadka E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015r.: 00:13:56-00:14:53) – k141,
zeznania świadka K. B. (e-protokół z dnia 21.09.2015r.: 00:10:38) – k149,
zeznania świadka A. M. (e-protokół z dnia 21.09.2015r.: 00:20:14) – k149,
zeznania świadka D. M. (e-protokół z dnia 19.11.2015r.: 00:12:54-00:13:22) – k149,
przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:39:27-00:44:06, 00:48:44-00:51:09) – k182-184,
przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:16:49-01:17:10, 01:24:35-01:27:51) – k184-186,
przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:46:24, 01:48:57) – 186-187,
przesłuchanie uczestnika postępowania R. K. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 02:02:13, 02:02:53) – 187,
przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:16:55) – k353-354,
przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:40:18-00:41:01, 00:45:43-00:47:11) – k354-355,

W sierpniu 2013r. W. K. (1) dwukrotnie przebywał w szpitalu w zw. z zatruciem alkoholowym. Wykonany przez pracowników pogotowia pomiar alkoholu we krwi wykazał 3 promile.

dowody:

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:33:52-01:34:52) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:54:35-01:55:20) – 186-187,

karta medycznych czynności ratunkowych – k289, 293, 297,

karta informacyjna leczenia szpitalnego – tryb nagły – k290, 294,

historia leczenia – tryb nagły – k291, 295,

historia pielęgnowania – tryb nagły - k292, 296

W stanie trzeźwości, spadkodawca przepraszał rodzinę za swoje zachowanie. W roku 2010, przed ślubem R. K., ojciec poprosił syna o przebaczenie. W. K. (1) nigdy nie wspominał żonie, iż zamierza sporządzić testament . W grudniu 2013r. W. K. (1) poinformował żonę, iż nie sporządził testamentu, albowiem jego wolą jest obdarowanie spadkiem ww. oraz dzieci.

dowody:

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:18:08-01:19:15) – k184-186

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:45:36) – 186-187,

przesłuchanie uczestnika postępowania R. K. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:59:42, 02:00:57-02:01:15, 02:00:31) – 187,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:41:42) – k354-355,

Dnia 20.09.2013 r. W. K. (1) sporządził testament, w treści jego nie wskazując osób uposażonych z tytułu rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci. Wolą ww. było pochowanie jego ciała w Ś.. W chwili sporządzania testamentu, u W. K. (1) nie występowały zaburzenia psychiczne, które mogłyby wyłączyć świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Po koniec września 2013r., W. K. (1) wręczył, zabezpieczony w zaklejonej kopercie, testament siostrze w obecności jej męża.

dowody:

testament z dnia 20.09.2013r. (kserokopia) – k9,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.:00:27:27-00:30:10, 00:33:47-00:34:13, 00:54:33) – k182-184,

przesłuchanie uczestnika postępowania J. W. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:58:25-01:00:40) – k 184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:38:39) – k184-186,

opinia z dnia 6.05.2016r. – k305-306,

opinia uzupełniająca z dnia 15.06.2016r. – k319-320,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:07:52-00:10:34, 00:14:03) – k353-354,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:36:12-00:37:05, 00:45:43) – k354-355,

W październiku 2013r. na prośbę J. K. (1), D. W. (1) przyjechała do brata z zamiarem skłonienia go do leczenia odwykowego. Wizyta wnioskodawczyni zakończyła się fiaskiem, albowiem W. K. (1) nie wyraził chęci poddania się leczeniu. W dalszym okresie czasu, J. B. wielokrotnie informowała wnioskodawczynię drogą SMS o ciężkim stanie ojca i konieczności odwiezienia go do szpitala na leczenie odwykowe. W okresie poprzedzającym bezpośrednio śmierć W. K. (1), córka spadkodawcy codziennie przyjeżdżała do domu rodzinnego. Każdorazowo przebywając u rodziców, J. B. proponowała ojcu odwiezienie go na leczenie odwykowe, na co ww. nie wyrażał zgody.

dowody:

zeznania świadka E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015r.: 00:15:39) – k141,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:47:30) – k182-184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:32:52-01:33:52) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:47:13-01:48:36, 01:52:45, 01:54:04-01:54:26) – 186-187,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:25:37-00:26:44) – k353-354,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:39:04) – k354-355,

Dnia 10.01.2014r. na mocy porozumienia stron, stosunek pracy łączący W. K. (1) z (...) S.A. w D. Oddział w Z. został rozwiązany. Na dzień rozwiązania umowy o pracę, pozostała do spłaty część pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wyniosła kwotę 12.441,98 zł.

dowody:

pismo (...) z dnia 20.04.2015r. – k132,

przesłuchanie wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:35:49) – k182-184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:36:51, 01:40:45-01:41:40) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:55:20-01:55:41) – 186-187,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:33:54-00:34:41) – k354-355,

Do chwili śmierci spadkodawca zamieszkiwał z żoną. W. K. (1) zmarł w dniu 30.01.2014 r. na Oddziale Intensywnej Terapii SP ZOZ w K. z powodu ostrego zatrucia glikolem oraz ostrej niewydolności oddechowo-krażeniowej ze współistniejącą cukrzycą insulinozależną. O śmierci ww. wnioskodawczyni dowiedziała się z wiadomości SMS przesłanej przez J. B.. D. W. (1) wraz z J. W. byli wówczas w drodze z Niemiec do Polski. Na parkingu przyszpitalnym wnioskodawczyni otworzyła kopertę zawierającą testament i zapoznała się z jego treścią. Dnia 31.01.2014r. przed Sądem Okręgowym w Opolu odbyła się pierwsza rozprawa w sprawie z powództwa J. K. (1) przeciwko W. K. (1) o rozwód. Postanowieniem z dnia 31.01.2014r. Sąd Okręgowy w Opolu, wobec śmierci pozwanego, umorzył postępowanie w ww. sprawie.

dowody:

odpis skrócony aktu zgonu spadkodawcy – k8,

zeznania świadka E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015r.: 00:1-:25, 00:13:16) – k141,

zeznania świadka A. M. (e-protokół z dnia 21.09.2015r.: 00:18:27-00:19:24) – k149,
przesłuchanie wnioskodawczynie D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:34:42, 00:36:17-00:37:11) – k182-184,
przesłuchanie uczestnika postępowania J. W. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:01:09-01:02:31) – k 184,
przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:34:24-01:35:11) – k184-186,
przesłuchanie uczestnika postępowania R. K. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:59:21, 02:01:38) – 187,
potwierdzenie odbioru zwłok – k236,
opinia z dnia 6.05.2016r. – k305-306,
przesłuchanie wnioskodawczynie D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:11:08-:00:13:30) – k353-354,
protokół rozprawy z dnia 31.01.2014r., postanowienie z dnia 31.01.2014r. – akta sprawy I RC 2143/13 – załącznik do akt

Dnia 30.01.2014r. Prokuratura Rejonowa w Kędzierzynie-Koźlu wszczęła śledztwo w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci W. K. (1) tj. o przestępstwo z art. 155 kk. Postanowieniem z dnia 20.11.2014r. Prokuratura Rejonowa w Kędzierzynie-Koźlu umorzyła śledztwo, wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

dowody:

postanowienie z dnia 30.01.2014r., postanowienie z dnia 20.11.2014r. – akta sprawy 1 Ds. 347/14 – załącznik do akt

O sporządzeniu przez W. K. (1) testamentu, J. K. (1), R. K. i J. B. zostali powiadomieni przez wnioskodawczynię w krótkim okresie czasu poprzedzającym pogrzeb ww., podczas rodzinnego spotkania w domu uczestniczki postępowania i spadkodawcy. Początkowo J. K. (1) nie wyraziła zgody na pochówek męża w Ś.. W dalszej kolejności, po konsultacji z dziećmi, J. K. (1) zaproponowała wnioskodawczynie pokrycie kosztów transportu zwłok spadkodawcy do Ś., celem zorganizowaniu mu tam pochówku.

dowody:

przesłuchanie wnioskodawczynie D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:34:53, 00:37:43-00:38:05) – k182-184,

przesłuchanie uczestnika postępowania J. W. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:03:24-01:06:06) – k 184,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:27:51-01:30:26) – k184-186,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. B. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:53:02, 01:57:00) – 186-187,

przesłuchanie uczestnika postępowania R. K. (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 02:00:07, 02:03:35-02:04:07) – 187,

przesłuchanie wnioskodawczynie D. W. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:14:41-00:16:16) – k353-354,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 23.01.2017r.: 00:42:54-00:44:19, 00:45:43-00:48:19) – k354-355,

Dnia 7.02.2014 r., za nr Rep. A: (...) z inicjatywy J. K. (1), R. K. i J. B. notariusz A. K. z Kancelarii Notarialnej w K., przy ul. (...) sporządziła akt poświadczenia dziedziczenia, stwierdzający, że spadek po W. K. (1) na podstawie ustawy nabyli: żona oraz dzieci spadkodawcy po 1/3 części każdy z nich. J. K. (1) nie poinformowała notariusza o treści sporządzonego przez W. K. (1) testamentu, uznając go za pozbawiony mocy prawnej.

dowody:

akt poświadczenia dziedziczenia – k33-35,

zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni D. W. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:17:02) – k182,

zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 00:22:06) – k182,

przesłuchanie uczestniczki postępowania J. K. (1) (e-protokół z dnia 8.02.2016r.: 01:39:36-01:40:45) – k184-186

Dnia 21.07.2016r. (...) Otwarty Fundusz Emerytalny (...)w W.dokonał wypłaty na rzecz J. K. (1)kwoty 11.599,87 zł, przysługującej ww. jako osobie uprawnionej do środków zgromadzonych w funduszu przez spadkodawcę.

dowody

pismo (...) OFE z dnia 21.07.2016r. – k342,

pismo ZUS z dnia 22.08.2016r. – k343

Sąd zważył co następuje

Żądanie uchylecia aktu poświadczenia dziedziczenia nie zasługuje na uwzględnienie, zaś w konsekwencji wniosek o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie testamentu podlega odrzuceniu.

Meritum sprawy sprowadzało się do oceny, czy źródłem powołania do spadku po zmarłym W. K. (1)może być testament z dnia 20.09.2013 r. , w szczególności, czy wyniki jego wykładni dokonanej w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalają na stwierdzenie, iż do dziedziczenia została powołana wnioskodawczyni wraz z jej małżonkiem J. W.po 1/ 2 części.

Inicjująca postępowanie D. W. (1) stała na stanowisku wedle którego intencją sporządzenia testamentu było przekazanie całości majątku jej oraz jej małżonkowi a nie spadkobiercom ustawowym (k 4). Rozwijając tę argumentację w piśmie z dnia 12.05.2014 r. (k 48 i nast.) wnioskodawczyni, powołując się na art. 949 kc, podała że motywów dokonywanych rozrządzeń należy poszukiwać w ocenie stosunków łączących spadkodawcę z jego żoną i dziećmi. Te zaś, zdaniem D. W. (1), były bardzo złe. W toku była sprawa rozwodowa tocząca się z inicjatywy J. K. (1), spadkodawcę z żoną i dziećmi od wielu lat nie łączyły żadne więzi, zaś wnioskodawczyni od dłuższego czasu miała częsty kontakt telefoniczny, nadto , zamieszkując w B., często przebywała w Polsce.

Oponując wnioskowi uczestnicy postępowania- spadkobiercy ustawowi zarzucali brak wskazania w testamencie spadkobiercy oraz brak zdolności testowania. W ich ocenie, gdyby spadkodawca trwał w konflikcie z żoną i rodziną to dałby temu wyraz już wcześniej. W testamencie wskazano element spadku, który na mocy wcześniejszej dyspozycji przyznano J. K. (1) (pismo z dnia 27.03.2014 r. k 27 i z dnia 19.05.2014 r. k 75).

Mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego, Sąd uznał, iż w sprawie brak jest podstaw do przyjęcia by doszło do dziedziczenia testamentowego po W. K. (1) z uwagi na bezskuteczność testamentu własnoręcznego z dnia 20.09.2013 r.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach z dokumentów – przede wszystkim treści samego testamentu , dokumentacji medycznej oraz opinii biegłego - które stanowiły źródło ustaleń dotyczących zdolności testowania W. K. (1), a co za tym idzie- ważności testamentu. Odtwarzając natomiast relacje spadkodawcy z małżonką , dziećmi, siostrą oraz jej małżonkiem J. W. należało oprzeć się ponadto na relacji świadków, przesłuchaniu stron oraz dokumentach znajdujących w aktach sprawy karnej oraz sprawy o rozwód.

Merytoryczna ocena zgłoszonego żądania winna być poprzedzona uwagą natury ogólnej. W prawie spadkowym należy odróżnić pojęcia wykładni testamentu w trybie art. 948 kc, która ma celu jedynie usunięcie niejasności zawartych

w ostatniej woli spadkodawcy, od uzupełnienia lub modyfikacji jego treści, co w zasadzie w trybie powołanego przepisu jest niedopuszczalne. W przedmiotowej sprawie celem wykładni było określenie spadkobiercy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13.06.2001 r. II CKN 543/00 „Określenie spadkobiercy w drodze wykładni testamentu jest możliwe tylko wtedy, gdy w testamencie zawarto obiektywne, jednoznaczne i sprawdzone kryteria, które pozwalają ustalić wolę spadkodawcy w sposób nie budzący wątpliwości (...) W szczególności wynikający z § 1 art. 948 KC nakaz dążenia do ustalenia rzeczywistej woli spadkodawcy oznacza odejście od zasady tłumaczenia oświadczeń woli z uwzględnieniem elementów obiektywnych na rzecz sięgnięcia do elementów subiektywnych. Należy też brać pod uwagę, przy ustalaniu rzeczywistej woli spadkodawcy, wszelkie okoliczności, które mogą być w tym pomocne, np. oświadczenie testatora pozostające w związku z treścią testamentu, jednak w nim nie zawarte (okoliczności zewnętrzne)”.

Przenosząc to na przedmiotową sprawę nie można uznać, by jakkolwiek dowód pozwolił na stwierdzenie, że wolą spadkodawcy było powołanie do spadku wnioskodawczynie oraz jej małżonka. Z żadnego z dowodów czy zeznań świadków nie wynika, by miało nastąpić ograniczenie kręgu spadkobierców do siostry i szwagra z pominięciem małżonki oraz dzieci W. K. (1). Co więcej- okoliczności sprawy potwierdzają, że spadkodawca podejmował konkretne działania zmierzające do zabezpieczenia sytuacji majątkowej swojej żony na wypadek jego śmierci o czym niżej. Źródłem takiej konstatacji nie mogą być także refleksje wnioskodawczynie dotyczące konfliktu spadkodawcy z najbliższą rodziną.

Bez wątpienia - życie rodzinne W. K. (2) oraz jego małżonki i dzieci nie było i nie mogło być uznane za bezkonfliktowe z uwagi na wykazane w postępowaniu dowodowym problemy spadkodawcy z alkoholem. Tylko i wyłącznie one były źródłem konfliktów. Wniosek ten potwierdzają zeznania świadków. Z relacji E. C. (e-protokół z dnia 16.07.2015 r. k 141,) wynika ,że w domu spadkodawcy i jego rodziny były awantury , agresja ze strony spadkodawcy (00:07:30), jego problemem był alkohol i to praktycznie od ślubu (00:08:10, 00:11:35, 00:12:40). Świadek nie potwierdziła by W. K. (1) wspominał o dziedziczeniu przez siostrę (00:14:43), której nigdy w domu spadkodawcy nie widziała (00:13:56). E. C. potwierdziła także twierdzenia J. K. (1) co do motywów wnoszenia pozwów o rozwód i ich cofania. Jak zeznawała, uczestniczka mówiła jej że spadkodawca podjął leczenie , poprawił się, woził małżonkę do pracy (00:10:45). Dowód ten potwierdza stanowisko uczestniczki wedle którego pozew o rozwód miał być motywem do poprawy zachowania i podjęcia leczenia. W ocenie Sądu relacja tego świadka jest wiarygodna i może stanowić podstawę ustaleń faktycznych, albowiem E. C. znała J. K. (1) od czasów szkolnych (00:09:09), mieszkała blisko (00:08:45), dwa razy w tygodniu odwiedzała uczestniczkę ((...):09).

Zasadniczo zbieżne z relacją świadka pozostają zeznania K. B. (e- protokół z dnia 21.09.2015 r. k 149). Była ona sąsiadką jeszcze z poprzedniego miejsca zamieszkania (00:08:15). Według jej relacji W. K. (1) codziennie był nietrzeźwy (00:10:10), wszczynał awantury (00:09:09, 00:09:15), jego małżonka płakała, uciekała z domu (00:09:15, 00:09:30). Jak podała - prawie od samego początku widziała, że spadkodawca nadużywa alkoholu (00: 12:10). Podobnie jak E. C. także K. B. nie widziała wnioskodawczynie (00:10:38).

Zeznania świadka A. M. również korespondują z zeznaniami pozostałych świadków (e- protokół z dnia 21.09.2015 r. k 149). Świadek ten- przyjaciel uczestnika postępowania R. K.- potwierdził że ojciec uczestnika nadużywał alkoholu i się awanturował, pamiętał to jako sąsiad i przyjaciel jeszcze z dzieciństwa (00:19:24, 00:20:40). Także po wyprowadzce z bloku do domu W. K. (1) w dalszym ciągu nadużywał alkohol (00:22:01). Świadek ten- funkcjonariusz Policji- doradzał rodzinie spadkodawcy spowodowanie wszczęcia postępowania w przedmiocie przestępstwa z art. 207 kk (00:22:20). Co istotne- z zeznań tych wynika że R. K. nie chciał znać ojca, nie chciał z nim kontaktu (00:23:50)- lecz zważywszy na słabość spadkodawcy do alkoholu oraz urządzane awantury- przyczyna takiego stanu rzeczy nie tkwiła po stronie uczestnika postępowania.

Zeznania świadka D. M. - sąsiadki z ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy-nie przeczyły spostrzeżeniom wyżej wym. świadków (e - protokół z dnia 19.11.2015 r. k 165). Jak podała, spadkodawca z rodziną wprowadził się w roku 2008 (00:07:30, 00:09:37) siostry spadkodawcy nie widywała (00:12:54).

Konkludując, ocena zeznań świadków z uwzględnieniem reguł z art. 233 § 1 kpc, sprowadza się do stwierdzenia, iż w rodzinie spadkodawcy już długo przed jego śmiercią istniał problem związany z nadużywaniem przez W. K. (1) alkoholu i jego agresywnym zachowaniem. To w zasadzie koresponduje z dokumentacją lekarską oraz opinią biegłej z których wynika, iż W. K. (1) podejmował leczenie związku z uzależnieniem od alkoholu: od roku 1999 w (...). (...) od Alkoholu, w roku 2004 w Ośrodku (...) w W. z rozpoznaniem zespół uzależnienia od alkoholu. Jak podał biegły- u W. K. (1) stwierdzono fazę chroniczną zespołu uzależnienia od alkoholu (k 306/2).

Z powyższym koresponduje także fakt skazania W. K. (1) na mocy wyroku tut. Sądu z dnia 17.08.2004 r. za czyn z art. 207 § 1 kk .oraz złożony przez niego wniosek o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. W tym miejscu należy podnieść, iż ewentualne zatarcie skazania z art. 106 kk, sygnalizowane przez wnioskodawczynię na rozprawie w dniu 8.02.2016 r. (e- protokół 00:10:55) nie może niweczyć możliwości dokonywania ustaleń faktycznych w postępowaniu cywilnym w oparciu o dane wynikające ze skazującego wyroku. Jak wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2015 r. I CSK 893/14 „Zatarcie skazania niewątpliwie wywołuje skutki w sferze prawnej - tworzy fikcję niekaralności osoby skazanej, nie może jednak usunąć obiektywnie istniejących faktów - a więc nie niweczy ani popełnionego przestępstwa, ani wydanego wyroku, nie pozbawia też tego wyroku przewidzianego w art. 11 k.p.c. znaczenia w postępowaniu cywilnym”.

Te okoliczności wskazują na to, iż W. K. (1) zdawał sobie sprawę ze swojej choroby oraz niewłaściwego traktowania rodziny. Nie ma więc żadnych podstaw do uznania, że intencją jego miało być pozbawienie prawa do spadku swojej żony i dzieci, skoro głównym źródłem konfliktu był spadkodawca, zdający sobie z tego sprawę. Nie można także uznać, by okolicznością przemawiającą za pozbawieniem rodziny prawa do spadku miały być składane pozwy rozwodowe, w tym ostatni z roku 2013. Jak wynika z relacji ucz.post. J. K. (1) –potwierdzonej zeznaniami świadków- przyjęta przez nią „metodyka” służyła motywowaniu spadkodawcy do podjęcia leczenia w związku z uzależnieniem od alkoholu. W szczególności ostatni złożony pozew nie mógł być - tak jak tego chce wnioskodawczyni- argumentem przemawiającym za powołaniem jej do spadku- skoro został on sporządzony wiele miesięcy po napisaniu testamentu z dnia 20.09.2013r. tj. w dniu 5.12.2013 r. Natomiast uprzednio składane pozwy nie były dla W. K. (1) przeszkodą do wskazania przez tego ostatniego w dokumencie z dnia 11.04.2013 r. – małżonki jako osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia z ubezpieczenia na wypadek jego śmierci. Choć prawo to nie wchodzi do spadku, to okoliczność ta niweczy twierdzenia wnioskodawczyni o złych relacjach spadkodawcy z jego najbliższą rodziną które mogą być podstawą do uznania, iż to siostra spadkodawcy wraz z małżonkiem jest osobą powołaną do spadku.

Reasumując-brak jest podstaw do uznania, by wykładnia testamentu z dnia 20.09.2013r. dokonana w trybie art. 948 kc pozwoliła w okolicznościach niniejszej sprawy na uznanie, że zostali w nim powołani do spadku D. W. (1) oraz uczestnik J. W. bądź też jakakolwiek inna osoba.

W. K. (1) choć był skonfliktowany z małżonką oraz dziećmi to nie można tracić z pola widzenia źródła tego stanu którym było bez wątpienia uzależnienie od alkoholu oraz związana z tym, relacjonowana przez świadków i wynikająca z wyroku karnego- agresja. Zmarły zdawał sobie zapewne sprawę z nieprawidłowości swego postępowania i zdaje się odczuwał z tego tytułu wyrzuty sumienia czego dowodem jest choćby jego wniosek złożony w postępowaniu karnym. W. K. (1)- co potwierdzają świadkowie- miał okresy w których próbował poprawić swoje zachowanie oraz walczyć z chorobą, zaś chęć ewentualnego pozbawienia małżonki prawa do świadczeń na wypadek jego śmierci nie wytrzymuje w konfrontacji z dokumentem ubezpieczenia na życie. Jak wskazano- wiarygodność z tego tytułu nie wchodzi w skład spadku, lecz nie sposób zakładać by W. K. (1) miał tego świadomość.

Natomiast sam bezsporny fakt wręczenia testamentu siostrze oraz jej małżonkowi jest niedostateczny do uznania, iż akt ten miał by być źródłem identyfikacji spadkobierców. Niewystarczającym jest bowiem zawarte w testamencie sformułowanie „ ....bez nacisku psychicznego różnych osób, w tym członków najbliższej rodziny, w tym przede wszystkim D. W. (1) i J. W....”.

Jak widać – oświadczenie o braku nacisku psychicznego nie zostało ograniczone jedynie do wnioskodawczyni oraz jej męża, lecz dotyczy ono też innych członków najbliższej rodziny. Wymienienie ich jako osób które przede wszystkim nie

wywierały żadnego nacisku nie jest także wystarczające do uznania powołania ich do spadku. Bez wątpienia- zapewne przez przeoczenie- spadkobiercy nie zostali wskazani, lecz nawet, tak jak tego chce wnioskodawczyni, że wskazany w testamencie brak nacisku ma być źródłem wykładni prowadzącej do dziedziczenia, to nie sposób uznać, czy aby na pewno wolą W. K. (1) miało być powołanie do spadku wnioskodawczyni i jej małżonka samodzielnie, czy też wraz z innymi członkami rodziny o których braku nacisku spadkodawca wspominał w testamencie.

Reasumując, tak sformułowany testament, jakkolwiek z punktu widzenia prawnego ważny (brak zdolności testowania został wyeliminowany opinią biegłej), z uwagi na naruszenie art. 959 kc polegające na zaniechaniu wskazania osób powołanych do spadku i brak możliwości ustalenia ich w drodze wykładni - musi być uznany za bezskuteczny.

W tych okolicznościach nie ma podstaw do uznania, iż zachodzi podstawa z art. 679 § 1 w zw. z art. 679 § 4 kpc do uchylenia aktu poświadczenia dziedziczenia po W. K. (1) sporządzonego przez notariusza A. K. z dnia 7.02.2014 r. nr rep. A: (...), z którego wynika dziedziczenie ustawowe przez uczestników postępowania J. K. (1) oraz J. B. i R. K.. Z tych względów wniosek ten podlegał oddaleniu w pkt I sentencji.

Skoro brak jest podstaw do wyeliminowania z obrotu prawnego aktu poświadczenia dziedziczenia, wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po W. K. (1) na podstawie testamentu podlega odrzuceniu z mocy art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 kpc przy zastosowaniu art. 95j ustawy z dnia 14 lutego 1991 Prawo o notariacie.

W przedmiotowej sprawie podlegał uwzględnieniu wniosek uczestników postępowania – spadkobierców ustawowych o zasądzenie kosztów postępowania. Choć sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym, to nie ma zastosowania zasada dotycząca kosztów z art. 520 § 1 kpc. Pomiędzy wnioskodawczynią oraz uczestnikami postępowania – spadkobiercami ustawowymi- występowała sprzeczność interesów w rozumieniu art. 520 § 3 kpc. Wniosek zmierzał bowiem w istocie do pozbawienia spadkobierców ustawowych praw do spadku po W. K. (2) i wyeliminowania z obrotu aktu poświadczenia dziedziczenia, z którego wynika ich następstwo prawne w stosunku do W. K. (1) na korzyść wnioskodawczyni i jej małżonka. Żądanie wniosku było aktywnie zwalczane przez uczestników – spadkobierców ustawowych, którzy z tego tytułu ponieśli następujące koszty postępowania:

- 30 zł opłata sądowa (k 14) uiszczona od zażalenia z dnia 26.03.2014 r. (k15), które zostało uwzględnione (k 58)
- 90 zł koszty zastępstwa w postępowaniu zażaleniowym (25% z 360 zł zgodnie z § 8 pkt 2 w zw. z § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (2400 zł) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych;
- 360 zł koszty zastępstwa zgodnie z § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (2400 zł) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych;
- 447,58 zł – z wykorzystanej zaliczki na wydatki związanej z opinią biegłego (k 309)
- 223,79 zł - z wykorzystanej zaliczki na wydatki związanej z opinią dodatkową biegłego (k 320).

Łącznie należało więc zasądzić kwotę 1 202,37 zł.